

**Додатковий протокол
до Європейської хартії місцевого
самоврядування про право участі у справах
місцевого органу влади**

Офіційний переклад

Преамбула

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування ([994 036](#)) (далі - Хартія, ETS N 122),

беручи до уваги те, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами для забезпечення та реалізації ідеалів та принципів, які є їхнім спільним надбанням;

беручи до уваги те, що право участі у веденні суспільних справ є одним з демократичних принципів, які поділяють усі держави - члени Ради Європи;

беручи до уваги те, що поступовий розвиток у державах-членах показав виняткову важливість цього принципу для місцевого самоврядування;

беручи до уваги те, що було б доцільно доповнити Хартію ([994 036](#)) положеннями, які гарантували б право участі у справах місцевого органу влади;

ураховуючи Конвенцію Ради Європи про доступ до офіційних документів, прийняту Комітетом Міністрів 27 листопада 2008 р.;

ураховуючи також Декларацію та План дій ([994 716](#)), прийняті на Третьому саміті глав держав та урядів країн - членів Ради Європи (м. Варшава, 16-17 травня 2005 р.),

домовилися про таке:

Стаття 1

Право участі у справах місцевого органу влади

1. Держави-Сторони в рамках своєї юрисдикції повинні забезпечувати кожному право участі у справах місцевого органу влади.

2. Право участі у справах місцевого органу влади означає право вживати рішучих заходів для визначення або впливу на здійснення повноважень та обов'язків місцевого органу влади.

3. Законодавство повинно передбачати засоби, що сприяють здійсненню цього права. Не здійснюючи несправедливої дискримінації будь-якої особи чи групи, законодавство може передбачати окремі заходи для різних обставин або категорій осіб. Відповідно до конституційних обов'язків та (або) міжнародних зобов'язань Сторони законодавство може, зокрема, передбачати заходи, які конкретно

обмежуються виборцями.

4.1. Кожна Сторона повинна визнати в законодавстві право громадян Сторони брати участь як виборці або кандидати у виборах членів ради або асамблеї місцевого органу влади, на території якого вони проживають.

4.2. У законодавстві також повинно бути визнано право інших осіб брати участь так само у випадках, коли Сторона згідно зі своїм конституційним порядком так вирішить, або у випадках, коли це відповідає міжнародно-правовим зобов'язанням Сторони.

5.1. Будь-які формальності, умови чи обмеження стосовно здійснення права участі у справах місцевого органу влади повинні бути встановлені законодавством і відповідати міжнародно-правовим зобов'язанням Сторони.

5.2. Законодавство повинно встановлювати такі формальності, умови та обмеження, які є необхідними для забезпечення того, що здійснення права участі не загрожує етичній чесності й прозорості здійснення повноважень та обов'язків місцевих органів влади.

5.3. Будь-які інші формальності, умови чи обмеження повинні бути необхідними для функціонування справжньої політичної демократії, для підтримання суспільної безпеки в демократичному суспільстві або для виконання Стороною вимог своїх міжнародно-правових зобов'язань.

Стаття 2

Заходи зі здійснення права участі

1. Сторони повинні вживати всіх таких заходів, які є необхідними для здійснення права участі у справах місцевого органу влади.

2. Ці заходи зі здійснення права участі повинні включати:

i) надання місцевим органам влади повноважень надавати право участі, викладене в цьому Протоколі, сприяти його здійсненню;

ii) забезпечення створення:

a) процедур залучення людей, які можуть уключати консультаційні процеси, місцеві референдуми й звернення та, у випадках, коли на території органу місцевого самоврядування є багато жителів та (або) коли орган місцевого самоврядування охоплює великий географічний регіон, заходи із залучення людей на рівні, найближчому до них;

b) процедур доступу згідно з конституційним порядком та міжнародно-правовими зобов'язаннями Сторони до офіційних документів, які є в розпорядженні місцевих органів влади;

c) заходів для задоволення потреб категорій осіб, які натрапляють на конкретні перешкоди в участі, а також

d) механізмів і процедур розгляду скарг і пропозицій стосовно функціонування місцевих органів влади й місцевих комунальних служб та реагування на такі скарги й пропозиції;

iii) сприяння використанню інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку та здійснення права участі, викладеного в цьому Протоколі.

3. Ці процедури, заходи та механізми можуть бути різними для різних категорій місцевих органів влади з урахуванням їхнього розміру та компетенції.

4. У ході планування та прийняття рішень стосовно заходів, яких необхідно вжити для здійснення права участі у справах місцевого органу влади, необхідно проводити консультації з місцевими органами влади по можливості своєчасно й належним чином.

Стаття 3

Органи влади, до яких застосовується цей Протокол

Цей Протокол застосовується до всіх категорій місцевих органів влади, які є в межах території Сторони. Однак кожна Сторона, здаючи на зберігання свою ратифікаційну грамоту або свій документ про прийняття чи затвердження, може визначити категорії місцевих або регіональних органів влади, якими вона має намір обмежити сферу застосування Протоколу або які вона має намір виключити зі сфери його застосування. Вона також може включити додаткові категорії місцевих або регіональних органів влади до сфери застосування Протоколу за допомогою подальшого повідомлення, адресованого Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 4

Територіальне застосування

1. Будь-яка Держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження може визначити територію або території, до яких застосовуватиметься цей Протокол.

2. Будь-яка Сторона будь-коли в подальшому за допомогою заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, може поширити сферу застосування цього Протоколу на будь-яку іншу територію, визначену в заяві. Стосовно такої території Протокол набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена згідно з двома попередніми пунктами, стосовно будь-якої території, визначеної в такій заяві, може бути відкликана за допомогою повідомлення, адресованого Генеральному секретарю Ради Європи. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду з дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 5

Підписання та набрання чинності

1. Цей Протокол є відкритим для підписання державами - членами Ради Європи, які підписали Хартію ([994 036](#)). Він підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Держава - член Ради Європи не може ратифікувати, прийняти або затвердити цього Протоколу, якщо вона одночасно або раніше не ратифікувала, прийняла або затвердила Хартії. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей Протокол набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати, коли вісім держав - членів Ради Європи висловили свою згоду бути зобов'язаними Протоколом відповідно до положень пункту 1.

3. Для будь-якої держави-члена, яка в подальшому висловлює свою згоду бути зобов'язаною ним, Протокол набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду з дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 6

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може будь-коли денонсувати цей Протокол за допомогою повідомлення, адресованого Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду з дати отримання повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 7

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє державам - членам Ради Європи про:

- a) будь-яке підписання;
- b) заду на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти чи будь-якого документа про прийняття або затвердження;
- c) будь-яку дату набрання чинності цим Протоколом відповідно до статті 5;
- d) будь-яке повідомлення, отримане в ході застосування положень статті 3;
- e) будь-яку іншу дію, повідомлення або сповіщення, які стосуються цього Протоколу.

На посвідчення чого ті, що підписалися нижче, належним чином на це вповноважені, підписали цей Протокол.

Учинено в Утрехті 16 листопада 2009 р. англійською та французькою мовами, при цьому обидва тексти є рівноавтентичними, в одному примірнику, який зберігається в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії кожній державі - члену Ради Європи.